

well N. a' britt museum „a journal of the siege of Buda. A' D. 1686, written by an english of engineers“ című kéziratának másolatával, 's VI. A' pénzügyi teményt Jablonczay Imre, Báthory István lengyel királynak egy ezüst pénzével öregbítették.

KÜLÖNFÉLE: Veszprémi hírek szerint az ottani lakosság melyen fájlalja volt püspöke elvesztését, ki rövid idő múlva Esztergomba fog költözni. Ő hgsége a' veszprémi püspöki jószágokat legjobb karba helyezé 's javított mezei gazdasága minden alattvalójira áldásos-sikerü vala. Minden ezélszerű változtatás itt olly gondos elővigyázattal történt, hogy mások jogai vagy igényei csorbát sehol nem szenvedének. — A' szigetvári (Somogy megyében tavaly Czindery L. első alispán mint földesur iparbizalmal által keletkezett) czukorgyár egy év alatt 5 ezer mázsa répat fogyasztott el. — Kőrmenden mart. 15én 's 24kén tűzvész pusztíta, 's összesen 97 házat hamvaszta el; több ember 's igen számos barom áldozatja lett a' lángoknak. — Vizhoffer József apát 's budai várbeli lelkész f. hó 3kán élte 59dik évében elhunyt, miután 19 évig viselé e' hivatalt. — Pozsonyi levelek szerint ott is szokatlanul hideg volt az idő a' husvétü ünnepek alatt. April 2kán havazni kezdé, 's csakhamar egy lábnyi magosságra szaporult a' hó. A' szőlősgazdáknak sok kárt tett ez idő, mert a' szőlők nagyobb része már ki van nyitva. Mart. 24dikén esti 10 óra tájban tűz támadt a' pozsonyi vártéren, melly csakhamar 3 házat emészte föl. A' nagy vízhiány mellett csupán a' minden oldalról összetódult nép segélyinek köszönhetni tovább nem harapozhattát. Mart. végén kir. rendeletet hirdete ki a' pozsonyi város tanács, mellyben szabadság adatik a' vártéren lakó zsidóknak ezenül a' város még néhány külön megnevezett utcájában is lakhatásra, de azon korlátozással, hogy ott boltot nyitniök nem szabad. Mart. 28kán Pozsonyban, a' megyei teremben, gyűlést tartá Sina b. győri vasuti választmánya. E' küldöttség tagjai valának: Mosony 's Pozsony megye megbízottjai, Pozsony város és az illető földesuraságok küldöttjei, és Sina b. meghatalmazottja. Több a' vasutvonal irányát 's kisajátításokat illető tárgyon kívül, legnyomosabk voltak Pozsony megye 's város azon kérdési: föl van e' tervbe vétetve a' pozsonyi állandó hid, 's a' városban fog e' végződni a' pályavonal? E' kérdésekre Sina b. képviselője azt válaszolá, hogy elhatározól nem felelhet, mivel arra ninesen felhatalmazva. E' nyilatkozat jegyzőkönyvbe iktattaték, mellynek egy példánya szokott uton a' m. kir. helytartótanácsához küldeték. — Varasdon még 1828ban általános jöltevő egyesületet alapí a' Erdődy György gr., varasdmegyei örökös főispán, szegények gyámolítása végett, minden valláskülönség nélkül. Az intézet részesei évenként 2 f. 24 krt fizetnek pőben, 's ez, és 14300 for. tőke aránylag valóban igen sok jótétben részesíti a' szűkölködőket, az elhagyatott betegeknek pedig enyhet 's ápolást nyujt. Tíz év alatt összesen 16,655 f. 38 1/2 krt költe szegény-gyámolítás 's betegápolásra ez intézet. Füst Antal megyei sebész számos érdemet gyűjte magának a' betegek orvoslása körül. — A' es. kir. gazdasági egyesület tavaszi közgyűlését april 15kén 's 16kán tartandja Bécsben, délelőtti 9 órakor a' volt birodalmi kancellária termében. — Besztercebányán mart. 17dike óta majd egészen 30kaig folyvást havazott 's a' hideg 12 1/2 foknyira hágott, mi tetemesül csökkenté a' földeszek jó termés iránti reményüket. A' légmérsék egy napon 9 foknyira is változék, mi rendkívül káros befolyású az egészségre. Számos egyéb vidékinkről is csupa havat, 's hideget írnak levelezőink, mi csakugyan teljesen igazolja az idén azon tapasztalási közmondást: hogy nem eszi meg farkas a' telet. — Soprony megye mart. elején tartott közgyűléséből terjeszté föl a' nm. m. kir. helytartótanácsához a' b. Sina által építeni szándéklott 's e' megyén keresztül vezető vasut-vonaltervnek a' hely színén megvizsgálására kiküldve volt választmány jelentését, mellynek következtében, mivel a' vállalkozó ur jelen volt megbízotti minden előgördült nehézséget, részint kárpótlás, részint hidak, töltések, sőt egy tunnel (alag-ut) megajánlott készítése által is, elhárítottak: a' megye semmi kifogásra okot nem talál. — Lillom Jancsi és Laczko Pál haramiák, Szabadszálláson mart. 30án, a' ns kis kun kerület részéről, Szluha Imre k. tan. 's nádori főkapitány elnöksége alatt tartott rögtönítélő törvényszék által halálra ítéltetvén, kötéllal végeztettek ki. — **K o l o z s v á r** mellett Monostor faluban, egy néhai katona, Felekán nevü oláh, Illyés Antal egyházit mart. 20kán hideg vérrel gyilkolá meg, a' nélkül hogy e' gonosztettet valami veszekedés előzte volna meg. E' nap délután a' falukoreszmában mind ketten több oláhval pálinkázván, az említett egyházi pálinkától elázva az ivóház melletti pítvarba lefekütt; a' gyilkos három különböző versben kiment az ivószobából, 's hidegvérrel agyba főbe verte az aluszékony itást, míg végre egy szolgáló a' haldokló nyöszörgésire oda sietett 's a' gyilkost tetten kapá. A' leány lármájára a' fogadós fogollyá tevé a' gyilkost. A' meggyilkoltottnak hét oldalcsontja 's koponyája összetörve találtatott. A' gyilkos tettét minden tétova nélkül megvallotta, semmivel menteni magát nem tudja 's csak azt mondja, hogy a' gonosz lélek vitte rá. Mindenki bámult e' tetten, míg a' helybeli szolgabíró előadá, hogy a' gyilkosnak testvére a' meggyilkoltottnak egyházi panasza következtében ezelőtt több évvel 25 pálczat kapott, mit a' gyilkos nem felelhetvén, több év múlva véresül boszulta meg azt. Manet alta mente repostum. (E. H.)

A m e r i k a.

Ujorleansi febr. 11ki hírek szerint a' jour. des Débats azon kívánata, miszerint a' nagy tengeri hatalmak közbejárulás útján vetnének véget a' Mexico republicában uralkodó fejtelenségi zavaroknak, valósulni kezd. A' louisianai lapok szerint: „közlemények, mellyek biztos forrásból származnak, tudósítanak, hogy Pakenham britt követ a' mexicói kormánytul ünnepélyesen Yucatan tartomány átengedtetését kívánja a' britt követelések fejében, miket Mexico ugy sem teljesíthetne.“ E' hír azonban még is további valósulásra vár, bár némely angol lapok közölték is. Ujorleans-

ban több polgár egyesült, kiknek követelésük van a' mexicói kormány ellen; ezek ugyanis szilárd kérelmet nyujtanak be az egyesült statusok congressusához, mellyben a' kormányt hanyagságrul vádolják, mert a' polgárok megsértett jogait nem védi annyira, mint Franciaország. Az egyesült statusok népe határtalan türelemmel bír ugyan; de a' kérelmezők csak emlékeztetni akarják a' congressust, miszerint a' türelemnek mulnia kell akkor, midőn az már többé nem erény. A' mexicói hatóságok ugyanis szerződés 's mívelt nemzetek törvényei ellenére, az egyesült statusok polgárit nemesak megrablák, hanem méltatlanul 's vad nemzethez illőleg is bántak velők. A' kérelmezők ünnepélyesen ellenmondanak azon alkudozásoknak, mellyek az egyesült statusok és Mexico kormánya között kiegyenlítési szerződés végett kötettek, miket azonban Mexico nem irt alá; a' kérelmezők kéri a' congressust, gyors és hathatós eszköz fogantatására a' mexicói kormány résziről polgártársaik vagyoni és személyeiken elkövetett méltatlanságok miatti elégtétel 's kárpótlás-követelésül. A' congressus ezzel mutatja meg a' világnak, miszerint a' respublikák tudják polgáraik vagyont rablások, személyeiket pedig méltatlanságok ellen védeni. E' kérelemvel közzététele Ujorleansban igen nagy hatást gerjeszte. — Mexicói hírek következtében Bustamante parancsot bocsáta ki, miszerint a' veracruzai és santa-ana-de-tamaulipasi kikötők (ez utóbbi a' lázadók kezében van) idegen kereskedők előtt zártvák. — Peterson pénzverés-igazgató tudósítása következtében az egyesült statusokban 1838ban a' vert aranypénz 1,809,595, az ezüstpénz pedig 2,333,243 dollár értéknyű volt 's így 4,142,838 dollárral kevesebb összesen mint 1837ben. —

(Chili 's Peru közü háboru.) A' perui dolgokrul a' Globe következőleg ír: „A' chiliiek résziről, kik a' Boliviával szövetséges republicak birodalmaiba utazának, a' harc rablói szint ölte. Ugy látszik, rablás és rombolás egyedüli célja és soha nem közeledni a' peru-boliviai sergekhez, 's mivel a' révpartokon hajókkal bírnak, könnyen eszközölhetnek berontásokat, mert a' peruiak lassan 's nyomorral küzdve haladnak elő e' szárazon. Limában a' chiliiek iszonyu dolgokat követének el; demihelyt hírvöl vevék, hogy a' boliviak a' város közelében vannak, hajóikra szálltak és kedvező széllel Huachoig vitorláztak, hol ismét horgonyt vetének; 's így egy nap alatt köztük 's az ellenség között 70—80 angol mérföldnyi köz fekütt. Belfort Wilson, angol ügyvivő, kormánya parancsa következtében, Huachoba követé öket, közbenjárását ajánlandó. A' hadszállítványt kísérő chili ügyvivő d. Mariano Egano tr, ez ajánlást büszkén visszaveté. —

Buenosayresi hírek jan. 6aig terjednek, szerintük Manuel Moreno tr Londonba küldeték, hogy Anglia résziről fegyveres (?) közbenjárást eszközöljön ki; fel van hatalmazva hálal az angol kormánynak igen fontos engedvények ajánlatára Malvinas szigeten 's argenti republicában. Az ország el van árasztva papiros pénzzel, mi a' rezet kizára a' kööngésből 's eza' kisebb iparüzőket meglehetősen zavarba dönté, segélyeszközül Rozas elnök súlyos büntetés alatt megtiltá a' rézpénzkivítelt. A' francia ostromzár még folyvást főnáll. —

(A' congressus az elnököt katonai készülétekre hatalmazza fel, hogy a' pőrös határbirtokban az erőt erővel nyomja vissza.) Liverpool gőzös ujjorki mart. 9eig terjedő lapokat hozá; szerintük az egyesült statusokban legnagyobb politikai tárgy jelenleg az éjszakkéleti határkérdés, melly mindenki figyelmét magára vonja. A' két congressusház külügyi választmánya beadá tudósítását, mellyet, miután a' kérdésről fenhéjazólag hosszasan beszél, azzal rekeszt be, miszerint rendkívüli követnek Angliába küldetését látja jónak 's a' követség célja az 50 évig függőben levő határkérdés kiegyenlítése. E' javaslathoz törvényezikk vala mellékelve, melly által az elnök tetemes hadi erő (50 ezer önkéntes) kiállítására 's az e' miatt szükséges pénzmennyiség fölvetelére hatalmaztatik föl. Ezen törvényjavaslat a' követházban némi módosítást szenvedé, az egész azonban 201 szóval 6 ellen elfogadák; a' tanácsház pedig ellenzék nélkül sajátjává tevé, 's Van Buren mart. 3kán aláírta. Egy másik törvényezikk a' londoni rendkívüli követségre 8 ezer dollár költséget ajánl meg. Némelylyek Calhoun, mások pedig Webstert mondják a' kinevezendő rendkívüli követnek. Scott tábornokot, kit a' határvonal védletére nevezének ki, Bostonban örömrivalgással fogadák. A' Maine statusbeli tudósítások igen harszólag hangzanak; a' canadai hírek semmi nevezetést nem nyujtanak; a' tartományok esendesek.

Riojaneiroi jan 23ki hírek szerint a' ministerség összesen lemondá hivataláról; mások szerint azonban a' lemondást jan. elején benyujták ugyan a' ministerek, de ismét visszavonták. A' pénzkelet Riojaneiroban igen csökkent, mert a' ministerek 1200 contot bocsátottak ki a' megajánlott 3780 contobul.

S p a n y o l o r s z á g.

(A' száműzöttek elhagyják a' véghatárokat.) Bayonne, mart. 19én: „Majd valamennyi carlosi száműzött elhagyá már a' spanyol véghatárokat, csak Echeverria lelkész maradt meg a' spanyol földön, 's folyvást buzog a' trónkövetelő, Maroto, és leginkább d. Sebastian ellen, ki állítása szerint fő elmozdítója volt az utóbbi eselszövényeknek, mellyek által fővezérséghez volt ismét reménye juthatni, mire azonban tökélyesen alkalmatlan. Ő Marotonak minelőbbi megbukást jóslgat, különösen azon tekintetből is, mivel majusig bizonyára kiapadandnak pénzforsásai. Minden közzönséges adó már egész 1840 végeig előre föl van szedve, 's majusban a' juntákhoz leend kénytelen folyamodni Maroto, ezek pedig ellenséges indulattal viselteknek iránta, 's a' megbukott párt mellett buzognak. Cabrera még nem nyilatkozék az estellai eseményekről, 's e' pillanatban Segura erősítésével foglalatos Aragoniában, mellynek birtoka urává teszi őt a' Daroca 's Montalban, Calamocha és Sierra de Albaracin közü térnek 's

hegyláncolatnak. Arias Texeiro, d. Miguel García és Neira ügyvéd Sarreból B yonneba érkeztek után azonnal Orthez felé folytaták útjukat, honnan Toulouseba szándékoznak. — Maroto fő hadiszállása mart. 15-én még Estellában volt. Fegyveresi a' közel helységeket tarták elfoglalva. Három zászlóalj Lumbier felé indult meg parancsa következtében. A' trónkövetelő mart. 16-kán Tolosában volt. E' városban tartandó nagy tanácsról keringnek hírek e' pillanatban, mellyen Maroto is jelen fogna lenni. E' tanácsban új politikai irányt szándék vezérelvül kitzúzni a' jövő kormányzati 's hadi munkálkodásokra nézve.

(A' ministerek ingadoznak. Hareztéri hírek.) Az első haditörvényszék folyamodást intéze a' kormányzó királynéhoz, Olozaga és Sanelo hivatalától megfosztatása ellen; de a' hadminisiter makacsul nyilatkozik kibocsátott parancsa mellett. Általános a' hiedelem, hogy az említett törvényszék nem fogé parancsának engedelmeskedni. A' hadminisiter több föllengősít kint már a' megürit hivatalkokkal, de eddig egyetsem talált ennek elfogadására készet. Cordova csakugyan kénytelen volt Valladolidba utazni, 's ottan törvényszék elibe állani. Valamennyi párt föl van ingerülve a' minisiter ellen, 's ha Espartero, mint dictator nem jelenik meg Madridban, úgy a' ministerek minélelőbb lelépni kénytelenek. Egyéb segélyeszköz teljességgel nincs számukra. A' föllengősít alkotmány-megsemmítésről, katonai féktelenkedésről 's politikai semmisségről vádolják a' kormányt, 's hazaárulónak bélyegzik azt, mivel a' szabadelmű intézvények rovására egyezkedésbe szándékozik bocsátkozni a' carlospártiakkal. Még Rodil is vonakodik, mint főkapitány, Cataloniába menni, mivel nem kaphata kívánsága szerinti meghatalmazásokat a' ministerektől. Ez utóbbiak már egymás közt is meghasonlanak, 's az igazság-minisiter, mint hírlik, beadá lemondását. Az angol ügyviselő is panaszkodik a' minisiter tehetetlensége miatt, 's leginkább boszankodik Olozaga hivatalból elmozdításáért, mivel személyes barátja volt ez utóbbinak. A' minisiterelnök néhány változtatást tón az amerikai diplomatai karban, miszinte elienkezik a' közvéleménnyel. — Van Halen folyvást Murviedroban vesztegel tetemes haderővel, holott az ellenség csak mintegy 4 ezer harcossal áll vele szemközt. Cabrera majd egész haderejével háborgattatás nélkül földözi Aragoniában Segura erősítést, melly fontos állomás által ura lesz a' darocai 's carinenai vidéknek és a' Saragossa-Madrid közti országutnak. Azon vidék kisebb erősségei szükségkép hatalmába jutandnak, ni helyt Segura erősítést bevégezendi. Mart. Sikan Calamochában volt Cabrera 's minden oldalról összegyűjté katonaságát. Ayerbe tábornok, gyöngye levén süker reményivel megtámadhatni őt. Pairra tábornokot kéré segélyért ki az éjszakai hadsereg egy osztályával Calatayudban állott; de ennek szigoruan tiltva volt állomásától távozni. Maroto mindenkit eltávolított a' trónkövetelő közeléből, ki nem volt inye szerint, 's még mindezzel sem elégszik meg, hanem tetemes haderővel szándékozik a' trónkövetelő főhadiszállásán megjeleni, 's újabb kívánatok teljesítésével faggatni őt. Annyi egyébiránt bizonyos, miszerint a' francziaországi új minisiteriség összeállása előtt sem a' királynénál, sem a' trónkövetelő fő hadiszállásán legkisebb nevezetes politikai változás nem történik. A' tett nélküli hosszszas veszteglés elégtelenné teszi a' népet, 's Van Halen buzgalma is mindinkább esőkken, látván, hogy a' minisitersegtől sokszori sürgetési daczára sem várhat gyámolítást. Némelly magányos levelek szerint azonban most csakugyan megtámadni szándékozik Cabrerát Van Halen. Csupán valamely szerencsésb hadi vállalat adhat némi újabb lelkesülést az elméknek. — Mart. 18-án következő parancs keringe a' trónkövetelő táborában: „A' király, tekintvén a' jogtudosak tanácskozását azon pör iránt, melly Zariatégui 's Elio ellen a' castiliai események miatt indították, szabadon bocsátatni rendelé e' két tábornokot, azon meghagyással, hogy fogságuk legkisebb esorbát sem ejte bősületjökön. Ártatlanságuk három napig egymásután hirdettessék ki a' hadsereg előtt.“ Minda két tábornok hivatalt nyert. —

A n g l i a .

(A' M. Chronicle véleménye Villiers megbukott indítványa iránt. Elegg.) Az említett minisiteri lap így nyilatkozik egyik legújabb számában Villiers gabnatörvény elleni indítványa megbuktáról: Minden a' kormányval közelebb vagy távolabb viszonyban álló alsóházi tag Villiers indítványa mellett szavazott, kivéven Gordon ellenőrhivatali titoknokot; a' toryk ellenben, három tagot kivéven, mind az indítvány ellen nyilatkoztak. A' felsőházban sajnálattal tapasztaltuk, hogy egy kir. hg (Cambridge) Fitzwilliam lord indítványa ellen szavazott. E' hgnek illő lett volna, ha már nem akart az indítvány mellett nyilatkozni, minden szavazástól visszatartózkodni, mert ő a' népek közzéni jövedelmét. Azt azonban épen nem sajnáljuk, hogy egyetlen püspök sem támogató az indítványt, mert ez kétségszékbe-hozhatlanul tanúsítja annak szükséges létét 's üdvös hasznát, miiben kétkednünk kell vala, ha a' püspökök mellette nyilatkoztak volna. A' londoni püspök 14 ezer font sterlinget huz évenként a' népiül, 's mégis ellenzi, hogy olesőbban élhessen a' szegénység. Az indítvány elleni többség közt látjuk Lansdowne marq. titoktanács elnök nevét is, ki korábbi időkben oly kérdéseknél, minő például a' kereskedés fölszabadítására Chinával, mellyet tulajdon zsebére vinni nem volt káros befolyásu, mindenkor nagy harcshőse volt a' kereskedési szabadság elveinek. — Lucca hg mart. 21-kén hagyá-el Londont, 's tartományába szándékozik visszautazni. Parisban csak igen rövid ideig fog mulatni. — A' francziaországi minisitersegi fordulat nem igen élénk figyelmet gerjeszt Londonban, mert az angol népet fontosb 's közelebb fekvő kérdések tartják most elfoglalva. Az indiai fájdalnak gyötrik most a' kormányt, 's egész figyelmének dolgo ad. — A' gabnaár valamennyire esőkent, 's Manchesterben oly nagy áru-rendelések történtek az ottani gyártulajdonosoknál, hogy ismét job-

ban képesek fizetni dolgozóikat, mi azonnal tetemesül lecsöndesíté az elmeingerültséget. —

(Parlamentari viták. Nyilatkozatok az éjszakamerikai határvillongásról.) A' mart. 26-iki parlamentari ülésben néhány kérelmet nyujta be Buckingham hg Irlandból, Fortescue l. alkirályá neveztetése ellen. Ezután következő nyilatkozattal kelt föl Brougham: „Mivel a' ministerek nem ellenzik a' canadai foglyokat tárgyzó irományok előterjesztését, tehát nem akarok azok iránt új vitatást indítani; de figyelmeztetem ő föls. kormányt, hogy emberiség és igazság jobb bánásmódot követelnek azon szerencsétlenek iránt. Többen ezek közül jó neveltetésűek 's tiszteletes körorokban forogtak korább időkben; 's mégis, mint hallom, csalók 's tolvajok közé zárák őket, hajokat lenyirták, 's rabzondrába kényték szabadsághoz szokott tagjaikat, általánoson pedig úgy bának velök, mint legaljabb emberekkel. Ez bizonyára mult vad századok maradványa, mellyen fölül emelkedettnek kellene lenni Angliának. Meg vagyok arról is gyözdöve, hogy csak egyszerű emlékeztetés szükséges itt e' visszaéles megszüntetésére.“ Itt aztán az amerikai egyesült szabad tartományokkal viszonyokra tért át a' szónok, 's reményét fejezé ki, hogy a' kormány föntartandja Amerikával a' baráti viszonyokat. „Nem fogok oly utat ajánlani a' kormánynak, így szóla folytatólag, melly a' nemzetiség méltóságával ellenkezők, 's oly tanácsot bizonyosan lordságtok sem fognának helyesleni; más oldalról ellenben hadi dicsőségünk szárazon 's tengeren oly tiszteletes állást vitt ki magának, hogy az angol nemzet hősi bátorsága mellett, bősületünk esonkulása nélkül, nyujthatunk némi engedvényeket, a' béke megböcsülhetlen áldási megtartására. Véleményem szerint, ezen elv következtében tartozik Anglia most cselekedni azon viszonyokra nézve, mellyek közte 's Éjszakamerika közt forganak fön. Ha most engedvényre hajlóknak nyilatkozunk, úgy még azzal is vigasztalhatjuk magunkat, hogy ezuttal csakugyan kézzel fogható részünkön az igaztalanság, 's így az engedés csak dicsőségünkre várhatik.“ Normanby: „A' száműzetésre ítélt canadai foglyok, mint minden ottani elítéltek, a' szokott hajókon szállítottak rendeltetésök helyére; egyébiránt közelebb adatokat fogok magannak nyujtatni e' tárgyról, melly tulajdonkép nem is tartozik szoroson tisztkörömbe. Mi a' ns lord többi nyilatkozatit illeti, azokra nincs mit válaszolnom.“ Brougham l.: „Való é, hogy Móríc szigeten egy szónyi többséggel veték föltre a' rabszolgák fölszabadítására iránti indítványt?“ Normanby: „E' tekintetben semmi hivatalos adatokkal nem bírok.“ Ezután april 11-ikeig halasztá el ülést a' felsőház. — A' mart. 27-iki alsóházi ülésben Stratford Canning az amerikai határkérdést hozászönyegre. Palmerston nem akart ünnepek előtt körülményesb vitásába bocsátkozni e' tárgynak; megjegyzé azonban, hogy legjobbkimenetét véli reménylhetni a' fenforgó viszálynak. E' rövid közbenszólalkozás után april 18-ikig elhalasztá Russell indítványa gyűlést az alsóház. — A' királyné Windsorba szándékozik utazni, de a' minisiteriség fenyegető helyzete, mint mondják, maradásra bírá őt; ámbár az egész veszély nem igen fontos lehet, mert még a' Times is többséget jósol a' minisiterseggnek. O'Connell mart. 25-ikén Dublinba érkezék, hol nagy örömmel fogadák őt pártbívei. — E' pillanatban majd valamennyi angol lap nagyobb részét az amerikai határvillongás ügye tartja elfoglalva, mellyből a' tory sajtó elkerülhetlen háborut jósolgat az egyesült szabad tartományokkal; egyszersmind nem mulasztván el, minden rosztal lobbogatni szemére a' whig minisiterseggnek, részint a' tengeri és szárazföldi hadi erő elhanyaglása, részint pedig a' tulajdonképi kérdés miatt. Ez utóbbi tekintetben igen bölesen így válaszol a' M. Chronicle: „Mivel a' whigek öt év alatt nem teljesíték mind azt, mit a' toryk 50 év alatt tenni elmulasztának, azért most felelősekké kívánja őket tenni a' tory sajtó minden bekövetkezett balság miatt. Gondolhatni é ennél nagyobb következetlenséget?“ A' M. Post így nyilatkozik e' tárgyról: „Az éjszakamerikai congressus által elfogadott törvény ez igénytelen ezimet viseli ugyan: „Törvény, melly az egyesült tartományok elnökét utólagos meghatalmazásokkal ruházta föl bizonyos esetekre, az egyesült tartományok védelmezése tekintetéből idegen behatolások ellen 's egyéb czélokra;“ mi csakugyan nem egyéb, mint az elnök fölbatalmaztatása háboru-viselésre Anglia ellen, ha ez utóbbi ország megmarad azon igény követelése mellett, miszerint kizáró többséget kíván gyakorlani a' vitás földrészen, 's e' kívánatot fegyverrel találna támogatni. Az egész kérdés következő egyszerű szavakban öszpontosul most: „viseljünk e' háborut az egyesült szabad tartományokkal, vagy lemondjunk jogainkról?“ A' minisiteri lapok azonban épen semmit nem találnak a' szabad tartományok határozatában, mi illy komor szándékot árulna el; 's azt hiszik, hogy a' Washingtonbul érkezendő követ mindent ismét a' régi állapotba hozand. — A' közelgő minisiteri harc nem támaszt oly élénk figyelmet a' közönségben, mint várni lehet. A' közönség meguntá már a' darab idő óta uralkodó személyeskedést a' parlamentben, 's csupán erőteljes kormányt kíván, bár kik személyesíték is azt. De még azok sem tudják tulajdonkép: vajjon félnök kell é, kik párthoz szítók szoktak lenni. A' szabadelműk annyira meghasonlanak egymás közt, hogy világosan látják, miszerint nem sokára komoly szakadás fog történni az alsóbb osztályok közt, 's hogy csupán a' toryk tökéletes diadala egysítheti egészen a' szabadelmüket. Köztudomásu ezenkül az is, miszerint a' ministerek egy része, különösen Russell és Melbourne, már meguntá a' hosszas villongást 's csak kedvező alkalmat várnak bősülettel lelépésre. E' két férfi tehát épen nem fogja követni a' M. Chronicle tanácsát, 's nem igérend újabb parlament-javitást a' szabadelmük öszcsösdítésre, mit már csak azért sem tehetnének, mivel következetlenség lenne a' veszély állapotjában folyvást idegenkedtek. A' toryk szinte jól érzik magukat, ha meggondolják, hogy a' győzelem részökre fog nyilatkozhatni. Azok közülök, kik nem képesek átlátni, hogy

pártjokbeli ministerség szörnyű viszályoknak lenne kitétetve, azt igen jól tudják, miszerint Wellington vagy Peel épen nem kívánják ezuttal a' győzelmet, 's különösen Wellington csupán azon okból engedett, mivel tartott, hogy különben az egész párt egymás közt is meghasonlanék. Ha a' whigek elvesztik a' kormányt Irland miatt, ugy népszerűek fognak maradni a' közvélemény előtt, 's összetartandnak, mi mulhatlanul rendkívül erős ellenzést alakítand a' toryk ellen. Ettől rettegnek az okosb tory főnökök. —

(Brougham és Melbourne nyilatkozata a' gabnatörvényről.) A' mart-25iki felsőházi ülésben így nyilatkozték Brougham: „Kérelmeket nyujtok be bizonyos szerencsétlen emberek részéről, kik a' haza több részeiben örültek házába vannak zárva, vagy kiket legalább oda kellene zárni, mert a' ns lord (Melbourne) nem rég nyilvánított elvei következtében mindazok örültek intézetibe valók, kik a' gabnatörvény megszüntetését kívánják. A' great torringtoni 's egyéb örültek e' kérelmet nyujtatják tehát be általam, a' gabnatörvény azonnali megszüntetéseért. E' másik kérelemben más emberek csupán a' főnálló törvény megvizsgálását kívánják; ezek tehát még nem értek egészen meg az örültek házába menetre. (Kaczaj.) Az ország külön részeiben legalább 3 millió illy örült él. Én, mig szabadsággal bírok, mindenkor buzgó pártolólok leszek e' szegény örülteknek.“ (Kaczaj.) E' gúnyhangon még többet is monda Brougham a' ministerség nem csekély bosszúságára, 's a' ház elejétől végig igen vidorul viselé magát. Melbourne e' szókkal válaszolt hatalmas ellenségének: „Azon észrevételem, mely miatt olly rendkívül fásaszta elmésségét a' ns és tudós lord, csupán azokra vonatkozott, kik nemesak a' gabnavám, hanem egyszersmind az egész tilalmazó vagy korlátozó kereskedési rendszer megszüntetését kívánák.“ Brougham l. néhány csipős észrevételt szórt még a' ministerség ellen, 's az egész zaj következmény nélkül maradt. —

Franciaország.

(Thiers és Guizot nem egyesülhettek. Elegy.) Paris, mart. 27kén: „A' tegnap hirtelt egyezkedés Thiers és Guizot közt ismét fölbomlott, még pedig Thiers makacssága miatt, ki ezuttal nem akará azon engedélyeket nyujtani a' doctrináereknek, kiket korábban Humann 's Dupin urra olly nagy készséggel akart ruházni, 's teljességgel ministerségi kérdéssé kívánta tenni a' kamraelnökséget. Ezt a' néhány nap óta rendkívül megváltozott közvéleménynek kell tulajdonítani, melyről távozni Thiers teljességgel nem akar. Az ország ugyanis, látván, mennyit szenved az ipar 's kereskedés a' vég nélküli halogatás által, már most nagyobb biztosítékot kíván. Thiers nyiltabban akar Odilon-Barrotra támaszkodni. Rouenban Lafitte 's Arago olly ünnepélyesen fogadták a' néptől, hogy önként mindenkinek Lafayette 1829iki dicsőíttetése jut eszébe, melynek viszhangja egész Franciaországban újra éledezni kezd. Thiers most következő föltételek alatt akar ministerséget alakítani: 1) a' ministeri tanács nem a' tuileriákban tartatik ezentul, hanem mindenkor a' ministerelnök lakján; 2) a' külminister minden kihallgatáson jelen leend, melyet a' király külföldi követnek adni fog; 3) minden telegrafi 's egyéb sürgöny először a' ministeri tanács elibe jutand; 4) a' külminister öt követet válthat föl mások által; 5) a' ministerség 30 uj megyeispánt nevezhet ki. E' föltételek nagyfontosságúak, 's nem igen lehetnek inyére Lajos Fülöpnek; ki azonban végre minden áron is kénytelen leend ministerséget összeállítani. E' pillanatban a' tőzséresarnokon következő ministerségi névjegyzék kering: Duperré, elnök 's tengerészminister; Maison, had-; Argout, pénz-; Thiers, kül-; Passy, bel-; Dupin, jog-; Dufaure, kereskedés-, Villemain, nyilvános oktatási minister. — Némelyek állítása szerint alguyakat szállított Lajos Fülöp a' fővárosi katonai laktanyákba, mi oda latszik mutatni, hogy nem igen vél bizhatni a' nép szeretetében. —

(Thiers sem tud ministerséget alakítani.) Mart. 28kán magához hivatá Thiers urat Lajos Fülöp, 's teljesen fölhatalmazá őt ministerségalakításra, tetszés szerinti férfiakból. Thiers azonban kénytelennek látá magát a' király előtt nyilvánítani, miszerint ő e' pillanatban már nem képes teljesíteni e' föladatot, melynek valósitása 12 nap előtt könnyű lett volna. Tanácslá egyébiránt a' királynak, fogadja el a' balközépi ministerséget, melynek minden tagja kész tárczát vállalni, kivéven Humann urat, ki könnyen ki pótolható. Lajos Fülöp örömmel fogadá Thiers e' nyilatkozatát, 's azonnal hivatá Soult tábornagyot, ki délutani 3 órakor megjelent ugyan a' tuileriákban; de, mint mondják, vonakodott teljesíteni a' király kívánatát. E' vonakodás következtében számos baloldali 's balközépi követ járula Soult tábornagyhoz megkérni őt ministerségalakításra, mely valahára megszüntetni legyen képes a' naponkint fenyegetőbb alakban torzszakodó fejlettség szellemét. Vannak, kik már is zendülési tervekről kezdnek szólni, sőt némelyek egyenesen a' király lemondását is rebesgetik, mely utóbbi állítás azonban, nem egyéb üres kávéházi fecsegésnél; e' pillanatban nagy változások magvai hintettek ugyan el, de ezek kikelni majd csak később fognak. —

(Folytonos bizonytalanság az uj ministerség iránt.) Mart. 29ki parisi levelek következőleg nyilatkoznak a' ministeri fordulatról 's politika helyzetéről: „Ma reggel majd egészen három óraig tanácskozott Soult tábornagy a' királlyal. Hir szerint olly ministerség-összeállítást ajánlott a' tábornagy, melyben az ő elnöksége alatt Broglie, Duchatel, Humann, Cunin-Gridaine, Passy, Sauzet 's Dufaure egyesülendnének; Guizot pedig kamraelnökké fogna választatni. Illy nevek összevegyítése világosan homlokán viseli a' lehetlenség bélyegét. Valószínű é, hogy Soult, ki tegnap a' király, követek, sőt egész haza kérelmére vonakodott ezélnak megfelelő ministerséget alakítani, most olly kormány elnökségére kínálkozzék, mely csupa átpártoltakból fogna állani? Ezt róla épen nem tehetni föl.

Mondák azt is, miszerint Dupin nem akart e' ministerségben részesülni. Ezt könnyen elhíhetni, de azt nem, hogy valaki illy ajánlatot tett volna neki, mert a' tábornagy előre is tudá, hogy Dupin olly kívánatnak soha nem fogna engedni. E' pillanatban éjjel van már, 's ministerségünk még folyvást nimesen. Elhatározottnak csupán azt mondhatni, hogy Thiers ministerségbe semmi esetre nem jutand. Ő most kénytelen lesz a' baloldali ellenzés karjai közé vetni magát. A' tőzséresarnokon még eddig magas a' pénzkelet, mi oda latszik mutatni, hogy komoly veszélytől a' hosszas ministeri fordulat daczára sem félhetni. Egyébiránt az ügyek tulajdonképi helyzetéről nem igen nyujthatni biztos tudósítást, mert ez minden perczen előre nem látott, sőt nem is gyanítható változásokon megy keresztül, 's azok közt, kiket ministerségbe léphetőknek kell tartanunk, olly nagy a' szakadás, a' kölesönös bizalmatlanság pedig olly keserű, hogy mindaddig semmi hirnek nem adhatni hitelt, míg végre majd a' Moniteur fogja közleni az uj ministerségi névjegyzéket. E' hosszas fordulatnak mindenesetre az leend mulhatlan következménye, hogy a' számtalan kamrai párt két nagy felekezetre fog oszlani, mikép hajdan volt, és csupán jobb 's bal oldalt képezend. Örvendhetünk é ennek, vagy nem? azt a' közel jövendő fogja tanítani; annyi azonban bizonyos, miszerint a' ügyek jelen helyzete már elviselhetlen. Minden szenved e' pillanatban; a' tőképenezsek tönket hirdetnek, a' szegények kiszedik pénzüket a' takarékpénztárakból, 's dolgot nem tud kapni a' munkás néposztály, holott ez előtt az év e' szakában mindenki dolgozók hiánya miatt szokott panaszkodni. A' vásárlások gyérültek, 's a' kereskedő nem meri raktárát a' különben szokott mennyiséggel ellátni, mi természetesen azon káros hatást szüli, hogy a' gyártulajdonos sem dolgoztathat annyit, mennyit egyébkint szokott. Franciaországban közönségesen minden ministeri fordulat káros következményű szokott lenni; de a' mostanihoz hasonlóra nehéz emlékezni, 's ez csupán a' volt ministerség tehetlenségének tulajdonítandó. Sokat beszéltek lapokban 's politikai körökben Molé ministersége járhatlanságáról politikai tárgyakban; de arra kevesen figyeltek, miszerint Molé olly férfiaktól vala környezve, kik mákszemnyit sem értettek a' haza kormányzatához. A' lelépott ministerség szokatlan munkásság közepette lelé Franciaországot, melynek minden törekvése az anyagi haladás kifejlésre volt intézve, 's politikai értekezések helyett mindenütt csak gyárokrul, vasutakról, bányakról 's t.éfl. leheté okoskodásokat hallani. Különösen Havreban annyi változás volt tervezve, hogy bámulva tekinté azokat a' külföld, 's a' helyben hagyást hónapokra halasztá a' parisi kormány. A' kormányzat elhanyaglása legfőbb vétke Molé ministerségének.“ —

(Uj adat Ain-Maadi ügyében. Elegy.) Orani levelek ujra határozottan tagadják Abdelkader annyiszor hirdett 's ismét visszavont győzelmét Ain-Maadi előtt, 's így adják elő az emir e' vallolatának sükerét: „Ain-Maadi már legnagyobb inségben és szorultságban volt 's több nap óta élelemben 's hadiszerben nagy szükségét szenvedett az őrség, midőn Tidzsini ravasz cselhez fordult a' hinárból kiszabadulás végett. Abdelkaderhez ugyan is igen alázas levelet intéze, melyben így nyilatkozték: „Te vagy a' proféta választottja; kész vagyok meghajlani hatalmad előtt. Ha azonban csakugyan a' Tidzsiniék széke elfoglalására vagy is szánva, azért nem büntesd Ain-Maadi ártatlan lakosait urok vétkeért. Vonulj négy napi járásnyira vissza, hogy félelem nélkül hagyhassuk el tüzhelyinket. Kezesül fiaimat küldöm táborodba. Vissza fogod őt nekem adni, midőn Ain-Maadi elfoglalandó.“ Az emir örömmel fogadá el ez ajánlatot, és visszavonult sergestül. Ezalatt azonban mindenféle gyors lovagokat küldé frigyeshoz Tidzsini, kik négy nap alatt minden szükségessel bőven elláták a' várost. A' lakosság éjjel nappal dolgozott az erősségek kijavításán, 's midőn Abdelkader a' kitűzött határnap után visszatért, már ismét erős volt Ain-Maadi 's őrsége 1200 harcossal szaporítva. Az emir egyébiránt e' titokban tartott készületekrül nem tudá semmit, 's Tidzsini fölszólítására testvérét 's titoknokát Ain-Maadiba küldé a' város elfoglalására, mert Tidzsini azt üzené neki, hogy az egész lakosság kiköltözék már, 's ő is követendő szolgálóival népét a' város átadatása után. Abdelkader törbe került; Tidzsini elfogadá testvérét. Az emir első dühében meg akará öletni Tidzsini fiát; de mivel tudá, hogy ez esetben tulajdon testvérét hasonló sors fogná érni, tehát életben hagyá őt, és visszavonult. Tidzsini következő levelet küldé utána: „Mint dühös bika jövel ide, 's most mint gyöngétehén futsz.“ — Abadie, kit afrikai utazásiról régóta ismer a' tudvilág, néhány hét előtt Parisba érkezék két abysszini ifjuval. Az egyik még csak 9 éves, Abadie mint rabgyermeket vásárlá őt, 's most tulajdon gyermeki közt nevelteti, utóbb pedig vissza fogja küldeni Abyssziniába. A' másik 18 esztendő és előkelő abysszini család tagja. Arczvonalmi igen kellemesek 's értelmességre mutatók, színe igen fekete, termete erőteljes, az ethiopiai 's arab nyelvet tökéletesen beszéli, 's már francziául is ért. Abadie Jomard társalgási termeiben többször megjelent már vele keleti öltözetben. Egy 3ik abyssziniát Romában hagyott Abadie. — Soufflard börtönében rézpénzt vete vizelétébe 's az arra gyült méreggel ölé meg magát. Mig e' gonosztevő szörnyű fájdalmak közt mult ki, a' halott-kocsi két szerencsétlen leányt vitt örök nyughelyökre. E' szegény elhagyott hajadonok legjobb reményekkel jövének Parisba, 's néhány napi ottlét után látták, hogy éhenhalásnál egyebet nem várhatnak, minek következtében széngőzzel ölék meg magukat. Mindegyik hajfodrot hagyott kedvese számára; kiket azonban nem ismer senki, valamint a' szegény leányok nevei sincsenek tudva. — Zsibvásáron a' híres Spinola spanyol tábornok kardját 1261 frankon adák el árverés utján. —

Gabonaár: Pest, aprilis 9dikén: Tiszta buza 168, —, —; — Kétszeres 115, 110, —; — Rozs 103, 100, 93; — Arpa 89, 83, — Zab 68, 65, 62; — Köles —, —, —; — Kukoricza —, 86, —, pesti m. v. garas.